

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У ПТБД

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Економіка соціально-трудових відносин у ПТБД
Викладач (-і)	Ціжма Юрій Іванович, доц., к.е.н., доц. теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380660764931
Е-mail викладача	yurii.tsizhma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktipe.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Економіка соціально-трудових відносин у ПТБД – це наука, що вивчає формування системи теоретичних і прикладних знань про категорії, поняття, механізми соціально-трудових відносин та функціонування їх як системи, а також дослідження досвіду роботи міжнародних організацій у соціально-трудовій сфері.</p> <p>Предмет економіки соціально-трудових відносин у ПТБД – соціально-трудові відносини та їх регулювання, організаційні, економічні і соціальні компоненти соціально-трудових відносин, тенденції формування й розвитку соціально-трудових відносин.</p> <p>Об’єкт дослідження економіки соціально-трудових відносин у ПТБД – економіка соціально-трудові відносини в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності на макро-, мезо- та мікрорівні.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Соціально-трудові відносини та їх регулювання Змістовий модуль 2. Організаційні, економічні і соціальні компоненти соціально-трудових відносин Змістовий модуль 3. Планування, аналіз, консалтинг, аудит і моніторинг соціально-трудових відносин та діяльність Міжнародної організації праці.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Економіка соціально-трудових відносин у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності” є формування здатностей самостійно мислити, формування теоретичних і практичних знань з питань функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудових відносин у суспільстві, оплати праці і підвищення продуктивності, ефективності праці, планування праці та моніторингу соціально-економічних процесів.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни “Економіка соціально-трудових відносин у ПТБД” є вивчення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем соціально-трудових відносин; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо управління та регулювання відносин у соціально-трудовій сфері; розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, самостійності і відповідальності у роботі; формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо вирішення проблем соціально-трудових відносин; сформуванню доцільне ставлення студентів до власного трудового потенціалу, вміння корегувати й ефективно використовувати свій людський потенціал, забезпечувати свою конкурентоспроможність в процесі соціально-трудових відносин.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми: У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка соціально-трудових відносин у ПТБД» студент повинен знати: сутність, систему та типи соціально-трудових відносин;</p>	

сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки;
сутність, зміст, принципи та складові організації праці;
завдання, принципи і методи нормування праці;
завдання, принципи, методи нормування праці на підприємстві;
сутність і значення організації праці, її місце в системі організації діяльності;
сутність, критерії і показники ефективності й продуктивності праці;
основи організації заробітної плати в сучасних умовах та механізми її регулювання;
показники використання праці та методики їх планування;
сутність, напрями, показники моніторингу соціально-трудої сфери;
цілі, завдання, структура Міжнародної організації праці (МОП) у сучасних соціально-трудоїх відносинах;
зарубіжний досвід регулювання відносин у сфері соціально-трудоїх відносин;

уміти:

застосовувати методи регулювання соціально-трудоїх відносин в умовах становлення ринкової економіки;

проводити оцінку стану соціального партнерства на підприємстві та визначати напрями його розвитку;

визначити показники ефективності праці;

обґрунтовувати основні напрями підвищення ефективності праці;

розрахувати показники продуктивності праці;

розробляти нормативи праці;

проводити аналіз змісту і складності праці;

досліджувати трудовий процес працівників різних категорій;

розрізняти форми і системи оплати праці;

визначити заробітну платню при відрядній й погодинній системах;

визначити умови оплати праці в системі колективно-договірної регулювання соціально-трудоїх відносин;

визначити чинники, що впливають на рівень і динаміку заробітної плати;

використовувати закордонний досвід при розробці системи управління трудовою діяльністю;

проводити моніторинг соціально-трудоїх сфери;

застосовувати міжнародні трудові норми в Україні.

Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими **комунікаціями:**

здатність обґрунтовувати основні напрями розвитку організації праці;

здатність до розв'язання економічних ситуацій стосовно соціально-трудоїх сфери;

здатність до визначення основних характеристик міжнародного досвіду регулювання соціально-трудоїх відносин.

Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності та відповідальності**, що проявляється у наступному:

здатність самостійно та неупереджено визначити нормативне значення витрат часу на виконання складових процесу праці;

здатність проводити вимірювання робочого часу та його тривалості;

здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми у сфері економіки соціально-трудоїх відносин.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

<p>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності</p> <p>СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p>								
5. Програмні результати навчання								
<p>ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.</p>								
6. Організація навчання								
Обсяг навчальної дисципліни 90 год.								
Вид заняття			Загальна кількість годин					
Лекції			16					
семінарські заняття			14					
самостійна робота			60					
Ознаки курсу								
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий					
2	076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"	1	обов'язковий					
Тематика курсу								
Тема			кількість год.					
			Денна форма			Заочна форма		
			лек- ції	семіна- рські	самостій- на робота	лек- ції	семіна- рські	самостій- на робота
Змістовий модуль 1. Соціально-трудові відносини та їх регулювання								
Тема 1. Сутність та система соціально-трудових відносин		2	2	6	-	-	8	
Тема 2. Соціальне партнерство в системі соціально-трудових відносин		2	2	6	2	2	8	

Змістовий модуль 2. Організаційні, економічні і соціальні компоненти соціально-трудова відносин						
Тема 3. Організація та нормування праці в процесі соціально-трудова відносин	2	2	6	2	2	7
Тема 4. Продуктивність та ефективність праці в процесі соціально-трудова відносин	2	2	6	2	2	7
Тема 5. Мотивація, стимулювання та оплата праці в процесі соціально-трудова відносин	2	2	7	-	-	8
Змістовий модуль 3. Планування, аналіз, консалтинг, аудит і моніторинг соціально-трудова відносин та діяльність Міжнародної організації праці.						
Тема 6. Планування, аналіз, консалтинг і аудит у сфері соціально-трудова відносин	2	2	6	2	2	8
Тема 7. Моніторинг соціально-економічних процесів як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин	2	-	7	-	-	8
Тема 8. Міжнародні аспекти розвитку соціально-економічних відносин	2	2	6	2	-	8
Індивідуальна робота	-	-	10	-	-	10
Усього годин	16	14	60	10	8	72
7. Система оцінювання курсу						
Загальна система оцінювання курсу	<p>Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-заліку, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>зараховано:</p> <p>90 – 100 – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>80 – 89 – здобувач освіти дуже добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>70 – 79 – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається кількох неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>60 – 69 – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у</p>					

знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

50 – 59 – здобувач освіти частково опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

не зараховано:

26 – 49 – здобувач освіти не опанував більшості навчального матеріалу дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

1 – 25 здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання для заліку		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90 – 100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	Не зараховано	FX
1-25		F

Система оцінювання курсу	Поточний контроль та самостійна робота		Сума балів з навчальної дисципліни	
	Модуль 1	Модуль 2		
	Поточний контроль	Самостійна робота		
		Тестування		Індивідуальне завдання
	Теми 1-8	Теми 1-8		Теми 1-8
	60	20		20
100			100	

Система поточного оцінювання знань студентів на семінарських заняттях	Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань.
	В період дистанційного навчання заняття проходять за допомогою платформи Zoom та університетської системи дистанційного навчання.
	Критерії поточного оцінювання:
	«5» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
«4» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи	

	<p>при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p> <p>«3» – в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> <p>«2» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати студенти під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих) та множиться на коефіцієнт 12 - переводиться у 60 бальну шкалу.</p> <p style="text-align: center;">ДОДАТКОВІ БАЛИ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ</p> <p>Доповнення усного виступу:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.</p> <p>1 бал – отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.</p> <p>Суттєві запитання до виступаючих:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.</p> <p>1 бал – отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.</p> <p>Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):</p> <p>Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.</p> <p>Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.</p> <p>2 бал – бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки</p> <p>1 бал – бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.</p>
<p>Система оцінювання знань самостійної роботи студентів</p>	<p>Самостійна робота студентів:</p> <p>1. Тестування</p> <p>2. Індивідуальна робота</p> <p>Тестовий контроль: студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).</p>

	<p>Максимальна кількість балів за тестування становить 20 балів (40 тестів по 0,5 бали). Тестування проводиться в визначений період для контролю самостійної роботи.</p> <p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання (ІЗ).</p> <p>Максимальна кількість балів за ІЗ становить 20 балів.</p> <p>Контроль знань індивідуальної роботи проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Модульний контроль знань індивідуальної роботи студентів здійснюється через написання індивідуального завдання (написання резюме) Резюме здається на останньому практичному занятті.</p> <p>Критерії контролю знань індивідуальної роботи студентів (за виконання індивідуального завдання (написання резюме):</p> <p>17-20 балів - в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p> <p>13-16 балів - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>9-12 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>5-8 балів - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p> <p>1-4 балів - частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості завдань під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.</p> <p>0 балів - не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не здав резюме.</p> <p>Індивідуальне завдання друкується на окремих аркушах.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу шкалу ЄКТС.</p> <p>Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями.</p> <p>Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі:</p> <p>М 1. Поточний контроль (1-60 балів).</p> <p>М 2. Самостійна робота (1-40 балів).</p> <p>Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.</p> <p>Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

В умовах карантину ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.

Повторне складання заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни:

один раз викладачеві (**талон №2**) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог,

другий – комісії (**талон №3**) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, **відраховують** з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на **повторне вивчення навчальної дисципліни** (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

8. Політика курсу

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а н/б округляється.

9. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Кодекс законів про працю в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 25.08.2020).

2. Про відпустки: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 24.08.2020).

3. Про зайнятість населення: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> (дата звернення: 25.08.2020).

4. Про колективні договори і угоди: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text> (дата звернення: 26.08.2020).

5. Про оплату праці: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/9580#Text> (дата звернення: 25.08.2020).

Основна література

1. Акулов В.Г. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підручник. Київ: Знання, 2012. 390 с.

2. Акулов М. Г., Драбаніч А. В., Євась Т. В. Економіка праці і соціально-трудова відносина: навч. посіб. Київ : ЦУЛ. 2012. 328 с.

3. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підручник. 5-те вид., оновлене. К. : Знання, 2011. 390 с.

4. Грішнова О.А., Міщук Г.Ю., Олійник О.О. Соціальна відповідальність у трудових відносинах: теорія, практика, регулювання ризиків: монографія. Рівне: НУВГП, 2014. 216 с

5. Економіка праці : навчальний посібник / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.

6. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч.-метод. посібник / за заг. ред. проф. Качана Є. П. Тернопіль: ТДЕУ, 2006. 373 с.

7. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч.-метод. посібник. Х.: ХДУХТ, 2017. 189 с.

8. Колот А. М., Грішнова О. А., Герасименко О. О. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Київ, КНЕУ, 2015. 519 с.

9. Лібанова Е.М. Ринок праці: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 224 с.

10. Никифорак В.А., Водянка Л.Д., Кобеля З.І., Никифорак О.Я. Економіка праці і соціально-трудова відносини: навчальний посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. 332с

Наочні матеріали

1. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з дисципліни «Економіка соціально-трудова відносин у ПТБД» /уклад. Ю.І. Ціжма. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 40 с.

Наукові публікації:

1. Ціжма Ю.І., Ціжма О.А. Концептуальні підходи до формування джерел фінансування трудового потенціалу. *Вісник Прикарпатського університету. Економіка*. 2019. Вип. XIV. С. 227 – 227.

2. Ціжма Ю.І. Особливості методики визначення гнучкості зайнятості населення. *Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіонів: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Івано-Франківськ, 27-28 травня 2015 р.). Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2015. С. 52–54.

3. Грішнова О. А. Вектори зміни соціально-трудова відносин в умовах нової соціоекономічної реальності. *Соціально-трудова сфера в координатах нової економіки та глобальної соціоекономічної реальності: виклики, шляхи розвитку* : зб. тез доп. учасників *Міжнар. наук.-практ. конф.*; 11–12 листоп. 2020 р. М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. Київ : КНЕУ, 2020. С. 73–76.

4. Соціально-трудова сфера в координатах нової економіки та глобальної соціоекономічної реальності: виклики, шляхи розвитку: зб. тез доповідей учасників *Міжнар. наук.- практ. конф.* ; 11—12 лист. 2020 р. К. : КНЕУ, 2021. 364 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pnu.edu.ua> (дата звернення: 26.08.2020).

2. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>. (дата звернення: 25.08.2020).

3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 24.08.2020).

4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого URL: <https://nlu.org.ua>. (дата звернення: 25.08.2020).

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 24.08.2020).

6. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>. (дата звернення: 26.08.2020).

7. Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm> (дата звернення: 25.08.2020).

8. Офіційний сайт Державного центру зайнятості України URL: <https://www.dcz.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2020).

9. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua>. (дата звернення: 24.08.2020).

10. Е-сервіси Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Eservices.html>. (дата звернення: 01.12.2020).

Викладач
к.е.н., доц.

Ціжма Ю.І.